

תת"ע (חיפה) 1143-05-15 - אמיל צלקוביץ נ' מדינת ישראל

תת"ע (חיפה) 1143-05-15 - אמיל צלקוביץ נ' מדינת ישראלשלום חיפה

תת"ע (חיפה) 1143-05-15

תיק חיצוני: 10250638771

מבקש (הנאשם):

אמיל צלקוביץ

נ ג ד

משיבה (המאשימה):

מדינת ישראל

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בחיפה

[26.11.2017]

כבוד השופטת רונה פרסון

החלטה

בעניין: בקשה לפסיקת הוצאות.

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות, בניגוד לסעיף 62(3) לפקודת התעבורה ותקנה 169ב' לתקנות התעבורה.

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 7.3.15 בשעה 01:45 נהג המבקש בהיותו שיכור, בכך שבבדיקת נשיפה שנערכה לו נמצא בגופו ריכוז אלכוהול של 330 מיקרוגרם בליטר אחד של אוויר נשוף.

2. המבקש זומן להתייצב בבית המשפט ביום 26.5.15 ומשלא התייצב, הוצא נגדו צו הבאה.

3. בדיון שהתקיים ביום 25.10.15 טען המבקש כי לא הוא נהג ברכב וכי רישיונו אבד לו בחודש יוני 2014. טען כי הגיש תלונה במשטרה בדבר התחזות אחר אליו במועד האירוע וכי הבעלים של הרכב הוא מר סמוילוב פידל מאור עקיבא.

4. בדיון שהתקיים ביום 19.1.16 חזר המבקש על טענותיו וציין כי אין לו עדיין תשובה אודות התלונה שהגיש במשטרה וכי בבירורים שערך נאמר לו שהתלונה בחקירה.

ב"כ המשיבה טען כי המבקש מעולם לא פנה אליהם וכי עליו להוכיח את טענת הזיוף. הוא ציין, כי השוטר שערך את הדו"ח זיהה את המבקש על פי רישיון נהיגה עם תמונה. התיק נקבע לשמיעת ראיות ליום 1.1.17.

5. במסגרת דיון ההוכחות שהתקיים ביום 1.1.17 העיד מטעם המשיבה עד תביעה אחד (מתוך שניים) רס"ב יהושע מוזס (להלן: "רס"ב מוזס"). בחקירתו העיד רס"ב מוזס כי המבקש הועבר אליו על ידי השוטר לצורך בדיקת ינשוף לאחר שנכשל בבדיקת נשיפון וכי זיהוי המבקש לא נעשה על ידו אלא על ידי באסם וכי מדו"ח הפעולה שערך אותו באסם עולה כי הוא זיהה את המבקש על פי רישיון נהיגה עם תמונה.
- במסגרת הדיון טען המבקש כי חוקר משטרה יצר עמו קשר ואמר לו כי הוא איתר את בעל הרכב וכי תלונתו נמצאת בסטטוס חקירה.
- בשים לב לאמור, נקבע התיק לשיבת תזכורת במעמד הצדדים ליום 16.2.17 על מנת שהמבקש יציג מה עלה בגורל תלונתו במשטרה.
6. בדיון שנערך ביום 16.2.17 ביקשה ב"כ המשיבה לקבוע את התיק להמשך שמיעת ראיות והצהירה כי עד מועד זה תבדוק את טענות המבקש. ציינה כי המבקש שלח לה מכתב ואולם לא הצליחה ליצור עמו קשר משום שרשם מספר טלפון שגוי.
- המבקש ציין כי נערך עימות במשטרה בינו לבין בעל הרכב אשר טען כי מדובר בטעות בזיהוי וכי קיבל הודעה מהמשטרה על סגירת התיק.
- התיק נקבע להמשך שמיעת ראיות ליום 3.4.17, אלא שיום לפני הדיון, הגישה ב"כ המשיבה הודעה לפיה ביררה את טענות המבקש ולאור התשובות הראשוניות שהתקבלו ביקשה לקבוע דיון תזכורת במעמד התביעה בלבד חלף דיון ההוכחות. בהמשך, נקבעו מספר ישיבות תזכורת נוספות במעמד התביעה בלבד.
7. בדיון שנערך ביום 22.6.17 טען ב"כ המשיבה כי לאחר שבדקו את התיק מצאו כי יש מקום להיעתר לבקשת הנאשם בעניין ביטול כתב האישום וביקש דחייה נוספת לצורך חזרה מכפירה של המבקש והסכמה לביטול כתב האישום ללא צו להוצאות. בהודעה שהגישה ב"כ המשיבה ביום 16.8.17 ביקשה לזמן המבקש לדיון לאור חוסר הסכמות עימו.
8. בדיון שנערך ביום 6.9.17 התנגד המבקש לסגירת התיק ללא פסיקת הוצאות לטובתו וביקש לזכותו זיכוי מלא. טען כי התובעת אמרה לו שמצאו את הנהג וכי מדובר בחבר של הבן של בעל הרכב. תיאר את הנזקים שנגרמו לו בשנתיים וחצי האחרונות. תיאר כי נגרמה לו עוגמת נפש רבה כתוצאה מכך שהגיע שוטר לביתו עם צו הבאה ולקח אותו לבית משפט מול אשתו ובנו. טען כי הוא עובד כספר בטבריה וכי נאלץ להיעדר מהעבודה ולהפסיד ימי עבודה מלאים וכן כי שילם הוצאות עבור הנסיעות לדיונים. טען כי היה שרוי בלחץ נפשי כבד ודאגות וכי לא ישן בלילות וכי ההליכים בתיק נמשכו זמן רב.

ב"כ המשיבה התנגדה לפסיקת הוצאות וטענה כי המשטרה לא יכולה היתה לדעת שלא המבקש הוא זה שנהג ברכב, שהרי לא הוא עצמו נחקר במשטרה. טענה כי המאשימה עשתה כל שביכולתה על מנת להגיע לחקר האמת ולחקור את המעורבים כדי למצוא את הנהג בפועל. טענה כי זמן מועט אחרי שהמבקש כפר באשמה פתחה המשיבה בחקירה. טענה כי ביקשה שכל הדיונים יתקיימו בהיעדרו של המבקש כדי לא להטריח אותו. בהחלטתי בתום הדיון הוריתי על זיכוי של המבקש ונעתרתי לבקשת ב"כ המשיבה להגיש טיעוניה בכתב לעניין הבקשה לפסיקת הוצאות.

9. בטיעוניה בכתב טענה ב"כ המשיבה כי המבקש לא עומד באף אחת משתי העילות הקבועות בסעיף 80(א) לחוק העונשין העשויות לזכות אותו בפסיקת הוצאות והפנתה לפסיקה. טענה כי המשיבה בחנה באופן אובייקטיבי ובכובד ראש את הראיות בתיק החקירה ולאחר מכן סברה כי יש ראיות לכאורה שהמבקש ביצע את המיוחס לו בכתב האישום וכי יש ראיות לכאורה לביסוס אשמתו. טענה כי אין בתיק נסיבות מיוחדות המצדיקות פסיקת הוצאות הגנתו של המבקש. טענה כי הימשכות ההליכים בתיק אינה רובצת לפתחה של המשיבה בלבד. טענה כי המבקש לא הציג ראיות לעניין הנזק שנגרם לו לטענתו, הגם שעל פי הפסיקה אינו זכאי לפיצוי בגין נזקים ממוניים. טענה כי אין זה רצוי כי בשל חשש מחיוב בפיצוי יצא האינטרס הציבורי נפגע באופן שיוביל לידי רפיון ידי התביעה ופגיעה בשוטרים נציגי החוק וכן יטיל נטל כבד על הקופה הציבורית. לאור האמור ביקשה לדחות בקשת המבקש לפסיקת הוצאות. המסגרת הנורמטיבית

10. סעיף 80 לחוק העונשין קובע שתי עילות חלופיות בגין רשאי בית המשפט לפסוק הוצאות לנאשם שזוכה - "לא היה יסוד לאשמה" ו"נסיבות אחרות המצדיקות זאת":
"80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור."
11. ביחס לעילה הראשונה, "לא היה יסוד לאשמה", נקבע בע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 73, 89 (2002) כי המבחן לאורו תיבחן עילה זו הוא מבחן הסבירות:
"במקום שהתביעה נהגה בסבירות ובזהירות ראויה, כראוי לתביעה, לא נאמר כי לא היה יסוד להאשמה גם אם בערבו של יום יצא נאשם זכאי בדיונו...ואילו אם התביעה נהגה שלא בסבירות ושלא בזהירות ראויה, תישא המדינה בהוצאותיו של הנאשם ותיאלץ לפצותו על מעצרו ועל מאסרו."

12. באשר לעילה השנייה, "נסיבות אחרות המצדיקות זאת", מדובר בעילה רחבה אשר בתי המשפט ביקשו לקבוע לה אמות מידה מנחות. בע"פ 303/02 חמדאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(2) 550, 558-559 (2003) נקבע כדלקמן: "עילת הזכאות השנייה - עילת הנסיבות המצדיקות - אמנם רחבה היא, אך ניתן למקד ולקבוע כי פורסת היא עצמה בעיקר על שתי קבוצות של נסיבות: קבוצה ראשונה נוגעת להליך המשפטי. קבוצה שנייה עניינה בנסיבות אינדיווידואליות של הנאשם (ראו והשוו פרשת דבש הנ"ל [1], בעמ' 107 ואילך).
אשר לנסיבות הנוגעות להליך המשפטי: כאן ניתן הדגש לאופן התנהגותם של התביעה ושל יתר הגורמים המעורבים בהליך, במהלך המשפט וכן לעניינים נוספים הקשורים בהליך...
סוג אחר של נסיבות העשויות להצדיק מתן שיפוי ופיצוי הן כאמור כאלה הנוגעות לנאשם באופן אישי. כך, תיתכן נפקות לסבל חריג ולעינוי דין חמור שבאו על הנאשם בעטיו של ההליך המשפטי, להתמשכות בלתי סבירה של המשפט, לעלילת שווא שהטעתה את רשויות התביעה, לפגיעה בבריאותו, בפרנסתו או במשפחתו של הנאשם וכיוצא באלה נסיבות (ראו: ע"פ 52/89 מדינת ישראל נ' סבאח [5], בעמ' 658; פרשת דבש הנ"ל [1], בעמ' 91, 107, 137). הענקת הפיצויים בגין נסיבות אלה יש בה מידה של חמלה וחסד".
מן הכלל אל הפרט
13. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים החלטתי לפסוק הוצאות לטובת המבקש.
14. אמנם לא מצאתי כי מתקיימת בענייננו העילה בדבר היעדר "יסוד לאשמה", שכן אני סבורה כי יש בתשתית הראייתית אשר עמדה בפני המשיבה, עובר להגשת כתב האישום, ראיות לכאורה לביסוס אשמתו של הנהג אשר ביצע העבירה ועל כן החלטתה של המשיבה (שלא יכולה היתה לדעת על ההתחזות), להגיש כתב אישום היא החלטה סבירה בנסיבות העניין, אך יחד עם זאת, מצאתי כי בענייננו מתקיימת העילה של "נסיבות אחרות" המצדיקות פסיקת הוצאות למבקש.
15. כפי שפורט בהרחבה לעיל, בדיון שהתקיים ביום 25.10.15 התריע המבקש כי רישונו אבד לו וכי נהג אחר התחזה בשמו ונהג ברכב במועד האירוע ואף נקב בשמו של בעל הרכב. המבקש חזר על טענתו זו בכל הדיונים שהתקיימו בתיק זה ומסר עדכונים ביחס להתקדמות החקירה במשטרה. על אף האמור, המשיבה לא השהתה את הדיון, אלא ביקשה להתקדם עם ההליך ולקיים דיון הוכחות בתיק, בעטיו אף נשמע עד אחד מעדי התביעה. רק בדיון שנערך ביום 16.2.17 הצהירה ב"כ המשיבה כי תיצור קשר עם המבקש ותבדוק טענותיו.
- לאור האמור, אני סבורה כי נפל פגם בהתנהלות גורמי התביעה בתיק אשר הביא להשהיית זיכוי של המבקש ולהימשכות ההליכים. אמנם אין לצפות כי המשיבה תבחן כל טענת התחזות שטוען נאשם והנטל להוכיח טענת התחזות מוטל על הנאשם, אך בנסיבות העניין טענותיו של המבקש היו מפורטות וקונקרטיים והוא הגיש תלונה במשטרה וראוי היה שהמשיבה תבדוק טענותיו בשלב מוקדם יותר ובטרם שמיעת ראיות בתיק.
16. כאן יודגש, כי אני סבורה שהימשכות ההליכים (כשנתיים וחצי) רובצת לפתחו של המבקש. לו המשיבה היתה בודקת טענתו מלכתחילה, לא היה נקבע דיון הוכחות בתיק וההליכים לא היה נמשכים זמן רב כל כך. בכגון דא, לא התעלמתי מהעובדה העומדת לזכות המשיבה כי לאחר הדיון שהתקיים ביום 16.2.17, יתר הדיונים שהתקיימו בתיק עד ליום 6.9.17 נערכו במעמד התביעה בלבד.
17. נסיבה רלוונטית נוספת הנוגעת להליך המשפטי היא אופי הזיכוי בתיק שעה שהמבקש זוכה זיכוי מוחלט בשים לב לחזרה מכתב האישום לאחר תחילת ההליכים. נסיבה זו עומדת לטובת המבקש שכן משמעותה היא שלא הוא ביצע את העבירה.
18. אשר לנסיבות הנוגעות למבקש באופן אישי, התרשמתי כי למבקש נגרמה עוגמת נפש כתוצאה מהגשת כתב האישום נגדו וכתוצאה מהימשכות ההליכים בתיק. כמו כן אני מקבלת טענתו כי פרנסתו נפגעה שכן נאלץ להפסיד ימי עבודה ולהגיע לדיונים בתיק וכן נתתי דעתי לכך שהוא מתגורר בטבריה ושילם הוצאות עבור נסיעות אל בית המשפט בחיפה.
- אמנם המבקש לא הגיש ראיות לעניין הנזק שנגרם לו, אך בנסיבות העניין אני סבורה כי ניתן להעריך הנזק ולפסוק לטובתו סכום הוצאות גלובלי. אציין כי בהחלטתי בדבר קביעת הסכום ההוצאות לקחתי בחשבון, כי בסופו של דבר, הציבור נושא בנטל הוצאות אלה.
19. לאור כל האמור, החלטתי שהמשיבה תישא בהוצאות המבקש בסך 2,600 ₪ אשר ישולמו בתוך 60 יום. המזכירות תשלח העתק החלטתי לצדדים.
- ניתנה היום, ח' כסלו תשע"ח, 26 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.